

کنفرانس بین المللی پیشرفت های نوین در مهندسی عمران
The International Conference on Recent Progresses in Civil Engineering

۲۴-۲۵ آبان ۱۳۹۶ - دانشگاه شمال-آمل
15-16 November 2017, Shomal University, Amol, Iran

توسعه یک مدل مشارکت عمومی - خصوصی (PPP) جهت استفاده در مناطق پر ریسک
بالادستی صنعت نفت ایران*

احمد دهقان نیستانک^۱، گرشاسب خزائی^۲

۱- گروه مهندسی عمران، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب

Khazaeny@gmail.com

خلاصه

صنعت نفت و گاز ایران در راستای توسعه و اجرای طرح های خود نیازمند یک مدل قراردادی بسیار دقیق و حساب شده می باشد، چرا که مدل قراردادی در صنایع نفت و گاز کشورهایی که ذخایر عظیم نفت و گاز دارند، جزئی از اسناد راهبردی ملی آنان محسوب شده و بخش اعظم اقتصادشان به آن وابسته است. از این رو مدیران نفتی کشور همواره به دنبال انتخاب بهترین نوع قرارداد با توجه به شرایط مختلف میباشند، در این مقاله مدل قراردادی *IPC* (نفتی ایران) تحت آنالیز *SWOT* از جنبه های مختلف مورد ارزیابی قرار گرفته و راهبردهایی جهت اجرای هر چه بهتر آن ارائه شده است. همچنین یک مدل قراردادی مشارکت عمومی-خصوصی (*PPP*) که منطبق با قوانین صنایع بالادستی نفت و گاز ایران باشد ارائه شده است، در نهایت از بین سه نوع قرارداد *IPC*، *BBC* (بیع متقابل) و مدل ارائه شده (*BOTO*)، بهترین نوع قرارداد جهت استفاده در مناطق پرریسک بالادستی صنعت نفت با استفاده از روش تصمیم گیری *TOPSIS* سنجیده شد، که قراردادهای *BOTO*، *IPC* و *BBC* به ترتیب در رتبه های اول تا سوم قرار گرفته اند.

کلمات کلیدی: مشارکت عمومی - خصوصی (*PPP*)، آنالیز *SWOT*، *IPC*، *BOTO*، *TOPSIS*.

۱. مقدمه

فعالیت های مرتبط با صنایع بالادستی نفت و گاز به دلایلی از جمله ریسک های قابل توجه موجب هزینه های بسیار زیادی می باشد که تأمین آنها صرفاً از بودجه عمومی کشور و سرمایه بخش خصوصی داخلی امکان پذیر نمی باشد، به همین علت جذب سرمایه گذاری خارجی در صنعت نفت کشور یک الزام می باشد. بنابراین از انواع مختلف قراردادهای مرسوم بین المللی در صنعت نفت و گاز جهت جذب سرمایه گذاری، انتقال دانش فنی، مدیریت و تکنولوژی استفاده می شود. در دولت یازدهم نیز جهت دستیابی به این مهم شکل جدیدی از قراردادهای نفتی تحت عنوان *IPC* (*Iran Petroleum Contract*) رونمایی شد.

در همین راستا بر آن شدیم تا این نوع قرارداد را توسط ماتریس *SWOT* مورد ارزیابی قرار دهیم و شکل بهینه تر آن را در قالب یک مدل مشارکت عمومی-خصوصی جهت استفاده در مناطق پرریسک نفتی ایران ارائه دهیم و در نهایت مناسب ترین مدل را از بین آنها انتخاب کنیم.

• این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد می باشد.

^۱ . دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران، گرایش مهندسی و مدیریت ساخت

^۲ . استادیار دانشگاه و عضو هیئت علمی

^۳ .Strength-Weakness-Opportunity-Threat